

Миропомазање је Света Тајна у којој верујући, уз помазивање делова тела светим миром у име Духа Светога, добија дарове Духа Светога, који га подижу и дају му снагу у духовном животу, како би био јак, чврст и непоколебљив у православно; вери, љубави и нади, како би смело и без страха пред свима исповедао име Христа Бога, и напредовао у свим врлинама (Православији Катихизис и јектенија у чину миропомазања јеретика).

У десети дан по Своме Вазнесењу, дан празника Педесетнице, Господ Исус Христос је апостолима, као што је и обећао, ниспослао Духа Светога. Добивши тај Дар, свети апостоли су истог дана почели да га предају верујућима који су се обратили због проповеди апостола Петра, како се о томе саопштава Књига Дела апостолских (2, 38). Првобитно су апостоли низводили Духа Светога на верујуће кроз молитву и полагање руку, да би потом ово сами изменили, јер нису могли да стигну свуда и посете све верујуће како би положили руке на њих. Они су установили да се ова Света Тајна у Цркви савршава кроз миропомазана. Реч "миро"[[1](#)] на грчком језику означава "благодатни јелеј". Свету Тајну миропомазања могу да савршавају само епископи и свештеници, али право освећивања светог мира припада само епископима.

Свето миро треба да се чува у олтару, уз поштовање и опрезност, како доликује светињи, на Престолу, у сребрној или кристалној посуди. За обављање светих тајни крштења и миропомазања прави се посебна кутијица, која се обично назива "мирница": у њу се ставља посудица са светим миром, посудица са освећеним јелејем, два сучца за помазивање, сунђер и маказице за пострижење косе.

На западу, католици и други ову тајну обављају кроз полагање руку и она се код њих назива *confirmatio*. Врши је само епископ, одвојено од крштења, не пре него што дете дође до узраста између 7 и 12 година од рођења.

Приликом савршавања Свете Тајне крштења, Православна Црква с њом увек сједињује и Свету Тајну миропомазања. Но, постоје два случаја када се Света Тајна миропомазања савршава одвојено од крштења. То се догађа: 1) када се Православној Цркви присаједињују иновјерни који су већ добили правилно крштење, али нису помазани светим миром, и 2) приликом

крунисања, када се помазују цареви (односно краљеви). Миропомазање, сједињено са крштењем, обавља се на следећи начин. Након облачења крштенога у белу одежду, свештеник чита посебну молитву (тзв. Молитва Светог Мира) у којој моли Бога да крштеноме дарује "печат дара Светога Духа", да га сачува у освештању које му је дато, и учврсти га у православно; вери. Затим му крстообразно помазује чело, очи, ноздрве, усне, оба уха, прса, руке и ноге, и приликом сваког помазивања говори: "Печат дара Духа Светога, амин". И док се видљивим миром помазује тело, Светим и Животворним Духом освећује се душа. После помазивања светим миром "свештеник са новокрштеним и кумом иде у круг", то јест три пута обилазе око крстионице, при чему се три пута пева: "Јелици во Христа крестистесја, во Христа облекостесја, алилуја" ("Ви који се у Христа крстисте, у Христа се обукосте, алилуја"). Круг је символ вечности: зато обилажење три пута у круг око крстионице, са свећама у рукама, означава ступање новопросвећеног у вечни савез са Христом Који је Светлост света. Обилазак почиње са десне стране, то јест од западне стране ка јужној...Након што три пута обиђу око крстионице, произноси се прокимен: "Господ је просветљење моје и Спаситељ мој, кога ћу се бојати", и чита се Апостол зач. 91 (Рим. 6, 3-11), где се објашњава значење крштења, као и Јеванђеље по

Матеју, зач. 116 (28, 16-20), у коме је реч о заповести Господа датој апостолима, да иду и крсте све народе у име Оца и Сина и Светога Духа. После читања Јеванђеља, произноси се јектенија: "Помилуј нас, Боже..." у којој постоје посебне прозбе за кума и новопросвећеног. Затим се према Типику врши (богојављенски) отпуст. Али у данашње време чин крштења се тиме не завршава. У старини новокрштени је током седам дана носио на себи белу одећу, клонио се сваке забаве, а време проводио у посту и молитви, страхујући да због лакомислености и расејаности не избрише са себе живе трагове седмоструког дара Духа Светога (Ис. 11, 2). Новокрштени чак није могао да опере са себе видљиве знаке тајанственог печатења дарова Духа Светога. Осмога дана је скидао са себе белу одећу, а свештеник је, после молитве Богу за то да Он Својом благодаћу сачува у целости духовни печат на новокрштеноме, прао те делове тела који су били помазани светим миром. У данашње време се ово прање обавља одмах после читања Јеванђеља и јектенија, без отпуста. У Требнику се пак оно, према древном чину, налази под посебним насловом: "Омивање у осми дан", где се на почетку каже: "И у осми дан доводе крштенога опет у цркву ради омивања". Најпре свештеник чита две молитве, потом "развезује" појас и одећу новокрштенога и спојивши њихове крајеве (сада је прихваћено крајевима одеће коју ће крштени обући) окваси их у чистој води и кропи крштенога говорећи: "Оправдао си се, просветио си се..." Затим узевши нови сунђер са водом отире му лице, главу, прса и остале делове тела помазане светим миром говорећи: "Крстио си се, просветио си се..." После омивања читају се две молитве на пострижење косе и обавља се само пострижење уз речи: "Постризава се слуга Божији (име) у име Оца и Сина и Светога Духа". Пострижење означава да новопострижени предаје себе у послушање Богу - постаје слуга Божији, јер је пострижење косе одувек служило као знак ропства, потчињености. Пострижење које се обавља унакрсно, оним редом којим се благосиља глава. Приликом сваког пострижења свештеник предаје власи куму, а овај их ставља у комадић воска и спушта у крстионицу. (Воду из крстионице треба излити на место које се не гази ногама, обично под дрво). Затим следи јектенија и отпуст, на коме се спомиње име светог дато новокрштеноме. Постоји обичај да се после отпуста говори многољетствије новопросвећеноме, његовим кумовима и родитељима. После тога се обично даје крст на целивање.

Кратки чин Крштења када се страхује да може наступити смрт

Ако се дете роди веома слабо и болесно и може да умре, над њим се обавља сасвим скраћени чин крштења који се састоји само од читана уводних молитава, једне свештеничке молитве за освећење воде, стављања јелеја у воду, самог крштења уз уобичајене речи, облачења, помазивања светим миром и обиласка око крстионице уз певање "Јелици во Христа крестистесја..."

О чиновима присаједињења Православљу

Ових чинов нема у обичном Требнику, него се штампају у посебној књижици: "Како примити оне који приступају православној вери". Обично се разликују три чина присаједињења Православљу

Првим чином присаједињују се назнабошци, муслимани и Јевреји, то јест они који не верују у Христа и нису крштени. Они се присаједињују кроз одрицање од својих заблуда, крштење и миропомазање, након чега бивају удостојени причешћа Светим Тајнама.

Другим чином се присаједињују сви протестанти и секташи који су правилно крштени у име Оца и Сина и Светога Духа, али нису помазани светим миром. Они се присаједињују кроз одрицање од својих заблуда, чему прстходи исповест без разрешне молитве (ова последња чита се на крају чина присаједињења, после одрицања), и миропомазање, након чега се причешћују Светим Христовим Тајнама. По овом чину се присаједињују и они римокатолици и јерменски монофизити који који код себе нису примили тајну миропомазања.

Трећим чином се присаједињују римокатолици и Јермени. Овај чин се састоји само од исповести и одрицања од заблуда свог ранијег исповедања, након чега се над њима чита разрешна молитва и допушта им се да се причесте светим Христовим Тајнама. Сви ови чинов се обично обављају пре Божанствене литургије, како би новоприсаједињени могли одмах по присаједињењу да се причесте.

Општа схема свих ових чинов састоји се у следећем. Иноверни пре свега исповеда пред свештеником све своје грехе, за читав протекли живот, али после тога се не чита разрешна молитва. Затим онај ко се присаједињује у припрати храма произноси одрицање од заблуда свога ранијег исповедања, набрајајући их, а даље исповеда догмате свете Православне Цркве и чита Символ вере. Свештеник му пружа крај епитрахилја и уводи га у цркву, поставља га пред налоњ са Јеванђељем и крстом, чита над њим молитву и тражи од њега да се закуне да ће "православну веру целу и неповредиву до последњег даха, тврдо, уз помоћ Божију, држати и исповедати и дужности које она налаже испуњавати", а као потврду својих речи целива Јеванђеље и крст. Потом се чита нарочита разрешна молитва. Затим се над оним ко није миропомазан савршава миропомазање по посебном чину, и на Литургији се причешћује Светим Христовим Тајнама. Ради обављања миропомазања у таквим случајевима се на средину храма поставља сто покривен тканином на који се полажу свето Јеванђеље и крст, две упаљене свеће, посуда са светим миром, сунђер и сучац (четкица или штапић за помазивање), невелика посуда са топлем водом у којој се кваси сунђер ради отирања места помазаних светим миром, и даје се ономе ко се присаједињује и његовом куму по упаљена свећа. Чин таквог миропомазања, потпуно одвојеног од крштења, почиње литургијским возгласом: "Благословено Царство...", затим се пева: "Царју небесниј",

произноси се велика јектенија уз нарочита мољења, чита се молитва и одмах након ње обавља се само помазивање, као и обично, након чега се на миропомазаног полаже крст. Након тога се чита друга молитва и сунђером умоченим у топлу воду обавља се отирање оних делова тела који су помазани светим миром, произноси се сугуба јектенија и даје се отпуст са крстом, који се пружа на целивање новоприсаједињеном и његовом куму.

Ако неко од иновјерних пожели да пре своје смрти прими православно исповедање, таквога, према одлуци Светог Синода, треба присајединити нашој Цркви, узимајући у обзир краткоћу времена и слабост болесника, само са полагањем свештеничке руке и исповест, а ко није помазан светим миром, онда помазавши га по челу њиме и потом удостојивши причешћа Светим Тајнама, по упокојењу сахранити у потпуности према правилима наше Цркве. При томе се читају само две молитве, уводна прозбена и завршна разрешна.

Од свих који се присаједињују светој Православној Цркви обично се захтева да потпишу како свето Православље примају потпуно добровољно и обећавају да ће му остати верни до смрти.

О миропомазивању царева приликом крунисања

Према правилима свете Православне Цркве, Света Тајна миропомазана се по посебном чину обавља над православним царевима (и краљевима) приликом њиховог крунисања ("венчања на царство"). Зато се цареви и називају "помазаницима Божијим".

Миропомазање које се обавља над царевима, није некаква посебна Света Тајна, а не треба га посматрати ни као понављање Свете Тајне миропомазања, јер се она, као ни крштење, не може поновити. Ово свештено помазивање цара светим миром на дан његовог крунисања није ништа друго него виши степен предавања дарова Духа Светога, који су неопходни како би цар [краљ] могао успешно да обавља своје узвишено царско служење. Цар наглас пред свима чита Символ вере, а затим следи сам чин, који по своме поретку подсећа на молебно пјеније. Дирљива је молитва коју у том чину изговара сам цар, обраћајући се Богу: "А Ти, Владико и Господе мој, поучи ме у делу на које си ме послао, уразуми ме и упуту у овом великом служењу. Нека са мном буде Премудрост сапрестолна Теби..." На почетку Литургије цар скида са главе круну, да би након причешћа свештенослужитеља у олтару и отварања Царских двери било обављено миропомазивање цара и царице, при чему се цару светим миром помазују чело, очи, ноздрве, уста, уши, прса и руке с обе стране, а царици само чело. Затим митрополит уводи цара [краља] на Царске двери у олтар, врата се затварају, и цар се пред Престолом причешћује Светим Христовим Тајнама, "по чину царском", као помазаник Божији и врховни покровитељ Цркве - онако како се причешћују свештенослужитељи:

посебно Телом Христовим, а посебно Светом Крвљу. После тога на уобичајени начин пред Царским дверима причешћује се царица. Они затим одлазе на своје престоле, а њихов духовник чита им благодарствене молитве.

Архиепископ АВЕРКИЈЕ (Таушев)